

İngilizce Öğreniminde Öğrenci Tarafı Özeleştiri: DEÜ Yabancı Diller Yüksekokulu Örneği¹

Student-Sided Self-Criticism in Learning English: A Study on Preparatory Class Students at DEU School of Foreign Languages

Ebru ÖZMEN¹

¹Dr., Yabancı Diller Yüksekokulu, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir/Türkiye, ebru.ozmen@deu.edu.tr,
(<https://orcid.org/0000-0002-8149-8482>)

Geliş Tarihi: 28.06.2019

Kabul Tarihi: 09.12.2020

ÖZ

Ülkemizde İngilizce öğreniminin yeterli oranda gerçekleşmemesi konusuna yönelik yıllardır net bir çözüme ulaşılamadığı gözlemlenmektedir. Konuya ilişkin şimdiye kadar yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde, çoğunun nicel yöntem kullanılarak gerçekleştirildiği ve sorunun İngilizceyi öğretmeme açısından ele alındığı görülmüştür. Buradan hareketle, mevcut çalışmada İngilizce öğrenimi konusu öğrenci tarafı incelenerek öğrencilerin konuya ilişkin bireysel sorumluluk alıp almadıkları ve öz-eleştiriye bulunmaları araştırılmıştır. Araştırma dilinin Türkçe tercih edilmesinin sebebi, hem öğrencilerin İngilizce öğrenimine yönelik yaşadıkları sorunları daha açık ifade etmelerini sağlamak, hem de konunun içeriğinden dolayı daha çok kişiye ulaşılabilmesi düşüncesinden kaynaklanmaktadır. Mevcut çalışmada, konunun derinlemesine incelenmesi ve sonucunda birtakım öneriler geliştirebilmek adına nitel yöntemin kullanılması tercih edilmiştir. Araştırmanın fenomenoloji deseninde incelenmesi uygun görülmüştür. Maksimum çeşitlilik örnekleme yönteminin kullanıldığı çalışmada, Dokuz Eylül Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu hazırlık sınıflarında öğrenim görmekte olan farklı bölümlere ait 12 öğrenci ile derinlemesine görüşme yapılmış ve sonuçları içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Bir yıla yakın süren eğitim dönemi boyunca öğrencilerle etkileşimde bulunularak, derinlemesine görüşme yöntemi kullanılarak ve uzman görüşüne başvurularak, araştırmanın inanılabilirliği artırılmıştır. Çalışmanın sonucunda, öğrencilerin çoğunun daha önceden problemi bu açıdan hiç düşünmediği ortaya çıkmıştır. Öz-eleştiri yapma bireysel sorumluluğu alanların yanı sıra, geleneksel sorunların da dil öğrenmeme konusunda etkisi olduğunu düşünenler ve konuya yönelik farklı önerilerde bulunanlar bulgular kısmında doğrudan alıntılar yapılarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İngilizce öğrenimi, bireysel sorumluluk, öz-eleştiri.

ABSTRACT

It has been observed that a clear solution has not been reached for years regarding the issue of insufficient English learning in our country. When the studies conducted so far about the subject were examined, it was seen that most of them were carried out using the quantitative method and the problem was handled in terms of not being able to teach English. From this point of view, in the present study, the subject of English learning was examined on the student side by investigating whether the students took individual responsibility and self-criticism about the subject matter. The reason why the research language was preferred in Turkish is because of the thought of both enabling students to express their problems regarding English learning more clearly and reaching more people due to the content of the subject. In the present study, it was preferred to use the qualitative method in order to examine the subject in depth and develop some suggestions as a result. In this study, maximum diversity sampling method is used with a phenomenology design. In-depth interviews were conducted with 12 students from different departments of DEU (SFL) preparatory classes, and the results were interpreted by content analysis method. By interacting with the students for nearly a year of education, using in-depth interviews and consulting to expert advice, the trustworthiness of the research has been increased. According to the results, it has been emerged that most of the students have never thought about this side of the problem before. In addition to making self-criticism and taking individual responsibility, those who think that

¹ Bu makale, INOVED 2017 tarafından 19-21 Ekim 2017 tarihleri arasında düzenlenen 2. Uluslararası Eğitimde İyi Uygulamalar ve Yenilikler Konferansı'nda bildiri olarak sunulmuştur.

traditional problems are the effect of not learning languages and those who have different suggestions for the subject are also examined and tried to be revealed by making direct quotations in the findings.

Keywords: English learning, individual responsibility, self-criticism.

GİRİŞ

Günümüzde, bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler hayatımızın her alanını farklı biçimlerde etkilemektedir. Bu sebeple, toplumsal yaşamda çağın gerektirdiği yeniliklere ayak uydurmak, bireyleri sürekli öğrenmeye açık tutarak kendilerini geliştirmelerine olanak sağlamaktadır. Öğrenmeye ilişkin Kara (2010, s. 50), “İnsanlık doğuştan değil, öğrenme sonucu elde ettiği bilgi, beceri ve tutumlar sayesinde evrendeki tüm bu değişiklikleri gerçekleştirebilmektedir. Öğrenen insan bilgisiyle dünyayı, olumlu ya da olumsuz yönde değiştirebilir. Öğrenmek özelde insanın, genelde ise dünyanın kaderini değiştirecek en önemli etkinliktir” açıklamasında bulunarak öğrenmenin önemini vurgulamıştır.

Öğrenmeye yönelik dil öğrenimi de diğer konularda olduğu gibi günümüz yaşantısında etkin olan ve süreklilik içeren bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Ana dilin öğrenilmesinin zorunluluğunun yanı sıra, çağa ayak uydurma çabasıyla yabancı bir dilin bilinmesi ihtiyacı etkin bir rol oynamaktadır. Bu durum, “hızla artan kültürel etkileşimler ve uluslararası gelişmelere bağlı olarak diğer ülkelerin de dillerini bilme gereksiniminin arttığını ve pek çok yabancı dil arasında İngilizcenin daha fazla kabul gördüğünü” ortaya çıkarmaktadır (Gökmen, 2005 ve Harkort 1990; akt. Ersoy, 2015, s. 8).

Yabancı dil öğreniminde özellikle İngilizcenin tercih edilmesinin sebebi, bu dilin dünyanın birçok ülkesiyle kültürel veya ticari ilişkilerin gerçekleşmesinde sıklıkla kullanılıyor olmasıdır. Bu sebeple, ülkemizdeki okullarda da yabancı dil olarak İngilizce ağırlıklı eğitim verilmektedir. Fakat maalesef, üniversite eğitimi başlangıcına gelene kadar yaklaşık 10-12 yıl süren İngilizce öğretimine rağmen, öğrencilerin hâlâ bu konuda sıkıntı yaşadıklarını gözlemlemekteyiz. Mevcut sorun birçok farklı sebeplerle ilişkili olduğuna dair çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Konuya ilişkin yapılan çalışmalarda, sorunun; eğitim sistemi, öğretmenler, ders kitapları, motivasyon, sınav sistemi, vb. konulardan kaynaklandığı üzerinde durulmuş ve çözüm arayışına gidilmiştir (Duman, 2010; Işık, 2008; Pakar, 2012). Yabancı dil öğreniminin bu kadar önemli olduğu günümüzde bu konunun hâlâ bir sorun olarak karşımıza çıkması, konuya farklı açılardan da bakılması gerekliliğini doğurmaktadır. Bu doğrultuda yapılan alanyazın incelemesinde, İngilizce öğrenememe sorununun öğrenci taraflı özelleştirilmesine ilişkin nitel bir çalışmaya rastlanmamıştır. Konu, çoğunlukla eğitim sistemi ve öğretmen etmeni açısından incelenmiş ve yapılan çalışmaların nicel yöntem kullanılarak gerçekleştirildiği belirlenmiştir (Duman, 2013; Gömlüksiz ve Bozpolat, 2012; Kaya ve Keskin, 2016; Özçelik, 2015).

Bu sebeple mevcut çalışmada, üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerine İngilizce öğrenememelerinin sebepleri sorularak konuya yönelik bireysel sorumluluk alıp almadıkları incelenmiştir. Bunun sonucunda, ‘İngilizce öğrenimi’ ile ‘öğrenci taraflı özelleştirme’ ilişkisi hakkında bir sonuca ulaşılması hedeflenmiştir.

1.1. Yabancı Dilin Önemi

Günümüz yaşantısında toplumlar arası iletişim ve etkileşimin artması ile birlikte yabancı dil bilme ihtiyacı bir zorunluluk hâlini almıştır. Özellikle İngilizcenin uluslararası ortak kullanılan bir dil olması, tüm dünyada yaşananları takip edilmesine ve başka kültürlerin tanınmasına olanak sağlamaktadır. Başka kültürlerin tanınması sonucu, bireyde farklı kültürlerin yaşantılarına anlayış gösterme ve hoşgörü ile yaklaşma gibi tutumlar baş göstermektedir. Abacıoğlu’na göre, dünyaya açılmanın yolu yabancı dili bilmekten geçmektedir. Bir başka deyişle yabancı dil, düşünce alışverişini sağlamakta ve başka ulusların düşüncelerini, bilimlerini, teknolojilerini, kültürlerini ve sanatlarını tanıma olanağı yaratmaktadır (aktaran, Hisar, 2006). Buradan hareketle, yabancı dil sayesinde farklı ülkeler ile iletişimde olma, yenilikleri takip etme, kültürel ve sanatsal faaliyetlerden haberdar olma, vb. özelliklerden yararlanma imkânı doğmaktadır.

Bu sebeplerle, yabancı dil öğreniminde diğer kültürleri tanımak çok önemli bir yer tutmaktadır. Böylelikle, yabancı dil öğreniminde sadece gramer kurallarının öğrenilmesi değil, dili yaşayarak hayatın içine katma ve öğrenmeyi zevkli bir hâle getirme de sağlanmış olacaktır. Er’e (2006) göre, öğrencilerin başka kültürleri tanınması, dünyada başka yaşam tarzında insanların da

olduğunun farkına varılması (özellikle küçük yaşta dil öğreniminde) ve öğrenenlerin dil öğrenmeye karşı motive edilerek öğrenme hızlarını artırmalarını sağlamaktadır. Böylelikle, öğrenciler başka kültürlerle sahip insanlar ile aralarında empati kurarak yabancı dil öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirebilmektedirler.

Bu yönüyle yabancı dil, kültürlerarası bağlantıyı kuran bir araç görevini görmektedir. Farklı kültürlerin deneyimlenmesi, farklı bakış açıları ve yorumlamaları ortaya çıkarırken, bireylerin kendi yaşadıkları çevre şartlarına en uygun olan görüşü benimsemelerine de olanak sağlamaktadır. Konu ile ilgili Williams ve Burden, “Dilin öğrenildiği ortamın çok önemli olduğunun altını çizerek kültürel çevre ve durumun iyi anlaşılmasının diller arasındaki farklılıkların anlaşılmasında da yardımcı olduğuna” değinmektedir (aktaran, Dönder, Eladı, ve Özkaya, 2012, s. 955).

Konuya 21. yüzyılda en az bir yabancı dil bilmenin öneminin tartışılmayacak kadar büyük olduğu görüşü ile yaklaşan Çelebi’ye (2006, s.292) göre de, çağın bilim insanının bazı özelliklerle donanık olarak yetişmesi için en az bir yabancı dili (ki bu da artık yetmemektedir) ve bilgisayarı bir meslek olarak değil, edineceği her hangi bir mesleğin gereği olarak bilmesi gerekmektedir. Kişilerin toplumsal ilişkilerde gerekli entelektüel ve duygusal derinliğe ulaşması adına yabancı dili iyi bilmesi ve anadili dışında geçerli bir yabancı dili iyi bilmek için çaba sarf etmesi “Çağın gerektirdiği toplum tipi olan ‘*Bilgi Toplumu*’na” ulaşmak için önem kazanmaktadır (Çelebi, 2006, s.292; Doğan, 1996).

“Bilgi toplumu” olarak adlandırılan bu yeni toplum modelinde, çağın gerektirdiği yenilik ve değişimler, toplumlararası ihtiyaçların da yeniden belirlenmesine neden olmaktadır. Bunun sonucunda özellikle ülkeler arası ilişkilerin geliştirilmesinde yabancı dil kullanımı bir gereklilik haline gelmektedir. Bu konu ile ilgili, bireysel ve toplumsal olarak hızla artmakta olan iletişim araçlarının kullanımı insanlar arasında paylaşımların en hızlı ve kısa yoldan gerçekleşmesini sağlarken, yabancı dili öğrenme ve etkin kullanma ihtiyacını da beraberinde getirmektedir.

Yabancı dil bilgisinde kişilerarası paylaşımların en kısa yoldan gerçekleşmesine ilişkin Sebüktekin, “yabancı dil bilgisinin değişik ülke ve insanların deneyim, düşünme ve duygularının birbirleriyle en kısa yoldan paylaşabilmelerine yardımcı olduğunu, dolayısıyla bireylere eğitimlerinde, meslek yaşamlarında pratik yararlar sağladığını, aynı zamanda toplumların gelişmelerini de kolaylaştırdığını” belirtmiştir (aktaran, Er, 2006, s. 4). Bu yönüyle, özellikle toplumun gelişimine etki eden ve teknolojiyi daha çok kullanan günümüz genç nesillerinin yabancı dil öğrenimi ve kullanımında etkin bir rol oynadığı gözlemlenmektedir. İngilizcenin konuşulduğu ülkenin kültürünün ve dilinin kullanımının kavranması o dile ait öğrenmeyi de daha kolay hale getirmektedir.

Ülkemiz şartlarında bu imkânı bulamayan birçok kişi bulunmaktadır. Yabancı bir ülkede eğitim alamayan kişiler için İngilizce öğrenimi daha zor gerçekleşmektedir (Yaman, 2018, s.164). Bu açıdan yabancı dil öğreniminde, ülkemiz için bu ortamın oluşturulması gerekliliği önem kazanmaktadır. Bu ortamın oluşturulması için bir takım yeni düzenlemeler ve yapılandırılmalara gidilme ihtiyacı duyulmaktadır. Günümüz şartlarında teknolojiye hızla ve kolaylıkla erişilebilmesi sayesinde İngilizce ile daha sık karşı karşıya gelmektedir. Yabancı diziler, filmler, video kanalları, yabancı üniversitelerden alınan dersler vb., çeşitli olanaklara rahatlıkla ulaşılabilmesini sağlamasına rağmen, İngilizceyi okullarda, belirli bir müfredat çerçevesinde öğrenmek de ayrı bir önem taşımaktadır.

Konuya ilişkin, yabancı dil öğrenimi etkileyen birtakım etmenler bulunmaktadır. Yapılan araştırmalarda, çoğunlukla sorunun kaynağı olarak eğitim sistemindeki yanlışlar ve eksikler gösterilmiş ve birtakım değişimlerin kaçınılmaz olduğu belirtilmiştir. Bu çalışmada, İngilizce öğrenimini etkileyen diğer etmenlerin neler olduğuna değinilerek konuya yönelik farklı bakış açıları değerlendirilmiştir.

1.2. İngilizce Öğrenimini Etkileyen Etmenler

Dünyanın birçok ülkesinde konuşulan ortak bir dil olma özelliğine sahip olan İngilizcenin öğrenilmesi, özellikle ülkemizde yıllardır süregelen bir sorun olarak hâla incelenmektedir (Demircan, 2002; Işık, 2008; Paker, 2012). Bu konuda, hem kurumsal hem de bireysel olarak maddi manevi büyük ölçüde çaba sarf edilmektedir. Ancak görülüyor ki, gösterilen bu emek ve çabaya rağmen öğrenme adına elde edilen sonuç çok tatmin edici boyutlarda olmamaktadır. Yabancı dil öğrenimi

konusunda konuya ilişkin yapılmış olan araştırmaların çoğunda bu sorunun farklı sebeplerden kaynaklandığı ve çeşitli etmen ilişkilendirildiği gözlemlenmektedir.

Bu etmenlerin başında, sıkıntının eğitim sisteminden kaynaklanan birtakım aksaklıklardan kaynaklandığı görüşü yoğunluk kazanmaktadır. Uzun yıllar süren İngilizce öğreniminin ardından hâla bu sıkıntının çözülememiş olması ülkemiz için önemli bir sorun teşkil etmektedir. Okulların öğretim programlarında ilkökul ikinci sınıftan itibaren İngilizce derslerinin yer aldığını belirten Işık (2008), öğrencilerin öğrenim gördükleri örgün eğitim süresi boyunca görülen İngilizce dersinin uygulamaya dönük yöntem sorunları nedeniyle istenen sonucu vermediğinin altını çizmektedir.

Bikçentayev ise, yabancı dil öğrenmek uğruna gösterilen büyük çabalara rağmen, eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlardan dolayı alınan sonucun tatmin edici olmaktan büyük oranda uzak olduğunu ifade etmektedir. Bu uğurda harcanan çaba, enerji ve zamanın boşa gittiğini, sorunun en başta kullanılan öğretim metodunun hatalı veya eksik olması gibi birçok sebebi olduğunu belirtmektedir (aktaran, Yolcu, 2002).

Uzun yıllar süren İngilizce öğrenimi süresince ilk başta da belirtildiği gibi öğrenememe nedenlerini yine eğitim sistemi içerisinde yer alan; öğretmen, müfredat, ders kitapları, gibi farklı etmenlere bağlayanlar bulunmaktadır. Paker'e (2012, s. 89) göre de, öğrencilerin çoğu "ilkokul 4'ten lise sona kadar ve hatta üniversite de bile İngilizce dersi almalarına rağmen başlangıç düzeyinde bile İngilizce iletişim kuramamaktadırlar. Bu konunun sorumlusu olarak ise, "kimi sistemi, kimi Milli Eğitim Bakanlığını, kimi öğretmeni, kimi de ders kitaplarını suçlamaktadır" (Paker, 2012).

İngilizce öğrenimini etkileyen etmenlerden bir diğeri de, özellikle eğitim sisteminin bir parçası olan, devlet okulu ile özel okul öğretim sistemi arasındaki müfredat farklılığıdır. Hem ders kitaplarının, hem de yabancı dil için uygulanan haftalık ders saatlerinin farklı olması, öğrenmede çok etkin bir rol oynamaktadır. Bunların yanı sıra, özel okullardaki yabancı öğretmen etmeninin de dili öğrenmede çok etkili olduğu belirtilmiştir. Tüm yukarıdaki belirtilen konulara yönelik olumlu ve olumsuz etkilerden bahsedilmektedir (Demircan, 2002; Demirel, 2008; Ülper, 2006). İngilizceyi öğrenirken, ana dilin kullanılmasının bir zorunluluk mu yoksa tercih mi olması gerektiği farklı açılardan ele alınmıştır.

Çoğunlukla, ana dilin İngilizce öğretiminde kullanılması bazı konulara göre gerekli bulunurken, bazı konularda ise İngilizce öğrenimine engel teşkil edebileceği görüşleri hâkimdir. Konuyla ilgili olumlu düşüncelere yönelik, Şavlı ve Kalafat (2014, s. 1380-1381), "öğrenci belli durumlarda mutlaka ana dile başvurduğunu özellikle de ana dili sayesinde bilinmeyen konu ve kavramların öğrenilmesinin ve anlaşılmasının daha da kolaylaştığını vurgulamıştır. Böylelikle, derste sorulan sorulara cevap verdiği ve alıştırmalara katılabildiği için motivasyonunun ve özgüveninin arttığını" belirtmektedir. Olumsuz düşüncelere örnek olarak ise, "ana dile sıkça yer verilmesi durumunda öğrencinin ana dile sürekli ihtiyaç duyduğunu; araştırma yapmadan, kendini öğrenmeye zorlamadan hazır bilgiye ulaştığını" dile getirmektedir.

Konuya ilişkin, yabancı dilde pratik kazanamama, ana dile göre düşünme, konuşma, yazma, kelime bilgisini geliştirememe ve kulak dolgunluğu oluşturmama gibi örnekler verilebilir. Bunun sonucunda da, öğrencilerin ana dilde anlatıldığında konuyu anladığını; fakat anladıklarını yabancı dile aktaramadıklarını vurgulamaktadır" (Şavlı ve Kalafat, 2014). Bu noktada, özellikle yabancı dil öğreniminde Türk öğretmenlerin yanı sıra, yabancı öğretmen etmeninin de belirleyici bir unsur olduğunu gözlemlemekteyiz. Bu sebeple, öğrencinin dil seviyesine uygun anlatım, dili öğrenme amacına yönelik ders içeriği ve konuya uygun anlatım şekli, öğretmenlerin belirleyeceği etmenlere örnek olarak verilebilmektedir.

Yukarıda bahsi geçen kavramlara bakıldığında, İngilizce öğretiminde öğretmenlere çok büyük görev düşmektedir. Öğretmenlik eğitiminin tüm meslek yaşamı boyunca devam etmesi gerekliliği ve öğretimde güncelliği yakalamanın önemi, uygulanacak olan yöntem ve teknikler açısından dil öğreniminde büyük yer tutmaktadır. Konuya ilişkin McCarthy'nin (2008) ifadesine göre, "yabancı dil alanında son yirmi yılda yazılan kitap ve yayınlanan dergilerin, farklı bakış açıları ortaya çıkardığını ve özellikle İngiliz Dili Öğretiminde (ELT) uzmanlaşmanın öğretmenlere alanlarında güncel kalma gibi zor bir görev yüklediği görülmektedir. Bu nedenle, İngilizce öğretmenlerinin ilk ve orta öğretimden yükseköğretime kadar hangi seviyede olursa olsun dil öğretimindeki yenilik ve

gelişmelerden haberdar olma ve bunları olabildiğince kullanmaları bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır” (aktaran, Karagedik, 2013, s. 21).

Bu noktada, etkili öğretmen olabilmek çok büyük önem taşımaktadır. Öğretmenin ders içi performansı, öğretme potansiyeli ve kişisel donanımı öğrenen tarafın algısı ile anlam kazanmaktadır. Bayrak’a (2004) göre öğretmeni anlamlı kılan, öğrenme ihtiyacı içinde bulunan insandır. Bir diğer deyişle, akademik hayatları boyunca İngilizce konuşma becerisini kullanmaya ihtiyaç duyacak olan öğrenciler, bu beceriyi kazandıracak olan etkili hedef, yöntem ve değerlendirmeyi bilen okutmanlara ihtiyaç duymaktadır.

Öğretmenlerin gündemi yakalayıp, dersi sevdirmesi, aynı zamanda öğrencilerin yabancı dile karşı öğrenme motivasyonunu da artırmaktadır. Yabancı dile duyulan merak ve istek sayesinde dile öğrenim gereksinimi daha da önemli bir hale gelmektedir. Bu sebeple, öğretmenlerin ellerinden geldiğince dersi etkili ve stres ortamından uzak bir ortam haline getirerek, sınıfta güvenli, endişeden uzak bir öğrenme ortamı yaratmaya öncelik vermeleri önem kazanmaktadır.

Bu noktada Gardner ve Lambert (1972), “aynı fırsatlar verildiği halde neden bazı öğrenciler hızlı ve başarılı bir şekilde yabancı dil öğreniyorken diğerleri başarısız oluyor?” sorusuna cevap arayarak yabancı dil eğitiminde motivasyonun önemini ortaya çıkarmışlardır (aktaran Kaya ve Keskin, 2012, s. 12). Acat ve Demiral (2002, s.314) da konuya ilişkin, “öğrenme olayının ‘öğrencinin bir şeyi gerçekten öğrenmeyi istemesi durumunda gerçekleştiği’ gerçeği düşünüldüğünde, öğrenciyi öğrenmesi için harekete geçirecek olan eylemlerin öğretmen tarafından bilinmesi ve bunların sınıf ortamında bilinçli bir biçimde kullanılması gerektiğini” savunmaktadır. Dolayısıyla, öğrencilerin İngilizce öğrenimine yönelik motivasyon ve tutumlarının öğrenmeyi etkileyen önemli etmenlerden biri olduğu ve bununla ilgili olarak, öğretmenlerin daha bilinçli davranması gerektiği önem kazanmaktadır.

Bu sebeple, “yabancı dil öğretmen yetiştirme alanında hizmet içi eğitim sistemi ele alınarak bu yolda sonuca etki eden verilere ulaşılması sağlanabilir. Yeni düzenleme ile üniversiteler ve MEB arasında eşgüdüm sağlanarak öğretmen adaylarının, nasıl bir ortamda ve ne şekilde yabancı dil öğreteceklerinin bilincinde olmaları eğitimi daha gerçekçi bir şekle getirebilir” (Işık, 2008, s. 23-24). Öğretmenlerin bu bilince sahip olması sayesinde, öğrencilerin İngilizceye yönelik motivasyonlarında da artış olacağı kaçınılmazdır. Yabancı dil için en önemli etmenlerden olan istek ve motivasyon kişiden kişiye değişiklik gösterse de, özellikle günümüz toplumunda yer edinmek ve farklı fırsatları yakalamak adına çok önemli bir yer tutmaktadır.

Toplumsal yaşamın gereği olarak insanlar, değişik amaç ve biçimlerde yabancı dil öğrenme isteği duymaktadırlar. Demircan’ın ifadesi ile, bireylerin başka bir toplum içinde hayatını sürdürmek zorunda kalması, kendi kültürel değerlerini diğer dilleri konuşan insanlara aktarma isteği veya onların kültürel değerlerini öğrenme merakı kişiyi yabancı dil öğrenmeye yöneltmektedir (aktaran, Ünal, 2015). Bu nedenle, motivasyonun etkisi ile artan dil öğrenim isteği, beraberinde başarıyı da getirmektedir. Konuya ilişkin Paker (2012, s.91), özellikle İngilizce öğreniminde “motivasyon ve özgüveni yüksek öğrencilerin dili öğrenmede daha başarılı olduğunu, endişe düzeyi yüksek ve özgüveni düşük öğrencilerin ise daha başarısız olduğunu” belirtmektedir. Buradan da anlaşıldığı gibi öğrencilerin motivasyon ve özgüvenlerinin artması hedef dil öğrenimindeki başarıyı da artırmaktadır.

Öğrenme sürecindeki en önemli etmenlerden biri de bilginin test edilmesidir. Öğrenme sürecini, “öğrenme çemberi analojisiyle” tanımlayan Handy’e (1995) göre bu süreç; yansıtma, sorular, fikirler ve testler olarak dört bölüme ayrılmaktadır” (aktaran, Duman, 2010). Bunun yanı sıra, öğretilenlerin test edilmesi, eğitim sisteminin önemli bir parçası olmasına rağmen, İngilizce açısından bu sistemin gerekliliğinin tartışıldığı ve çoğunlukla da sınavlara yer verilmemesi yönünde bir görüşe sahip olduğu gözlemlenmektedir. Konuya ilişkin Duman (2010, s. 27), “sınav sisteminin anlamaya değil, ezberlemeye dayalı olması öğrenme-öğretme sürecindeki en önemli hatalardan biridir” ifadesi ile bu görüşü destekler niteliktedir.

İngilizce öğrenimini etkileyen etmenlerden biri de dil eğitiminde erken yaşın önemidir. Ülkemizde “yabancı dil eğitimi ilköğretim seviyesinde, okulda başlamaktadır. Okula giden her öğrencinin ilköğretim dördüncü sınıftan itibaren yabancı dil eğitimi alması zorunludur. 1997-1998 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulan Eğitim Reformuna göre, yabancı dil dersi ilköğretim okullarının dördüncü sınıfından başlamak üzere zorunlu hale getirilmiştir” (Millî Eğitim Bakanlığı

[MEB]; aktaran, Akın, 2011, s. 117). Eğitim sistemi şu an bu şekilde devam etmesine rağmen, ilkokuldan itibaren alınan İngilizce öğreniminin bile yeterli olmadığı, yabancı dil öğrenimine daha erken yaşlarda başlanmasının daha etkili olduğu görüşü önem kazanmaktadır. Konuya ilişkin Er (2006, s. 4), “erken yaşta yabancı dil öğrenmeye başlamanın dil dışı davranışlar yönünden de çocuklar üzerinde olumlu etkileri olduğunu, ilkokul döneminde yabancı dil öğrenmeye başlayan çocukların tek dilli yetişen çocuklara göre daha üstün özelliklerinin olduğunu” belirtmektedir.

Özellikle erken yaşta İngilizce öğretiminin, üzerinde önemle durulması gereken bir boyut olarak ele alınması gerekmektedir. Avrupa genelinde ve Türkiye’de gün geçtikçe önemi artan erken yaşlarda yabancı dil öğretiminin gerekliliği, fizyolojik, bilişsel ve duyuşsal gerekçelere dayandırılmaktadır (Aktaş 2014; Aslan 2008; Doğan 2009; Nga 2008; akt. Bulut ve Atabey, 2016, s. 261).

Bu gerekçeler ışığında, ana dil öğrenimi ile aynı zamanlarda yabancı dil öğrenimine başlamak, öğrenme olasılığını arttıran bir etken olarak görülmektedir. Çocukların beyin fonksiyonlarının en yoğun olduğu dönemin 0-5 yaş döneminde olduğunu belirten Bulut ve Atabey (2016, s.261), aynı zamanda “çocuğun bu evrelerde öğrendiği dilin, dilsel ve bilişsel esnekliklerinden dolayı neredeyse anadili kadar iyi olduğunu, ikinci bir dilin sözlü dil becerisini kazanmak açısından da önem kazandığını” belirtmektedir. Buradan hareketle, yabancı dil öğreniminin ana dil öğrenimi ile eşzamanlı olması gerektiği çıkarımına ulaşmak mümkündür.

Açıkça görüldüğü gibi, yabancı dil öğreniminde erken yaşın önemi öğrenmeyi etkileyen etmenlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Yaklaşık 10-12 yıl süren İngilizce öğrenimine rağmen, üniversite eğitimine gelindiğinde İngilizcenin hala sorun olarak görülmesi, bu yönde çözüm arayışlarını zorunlu hale getirmektedir.

1.3. Öğrencinin Bireysel Sorumluluğu

Mevcut araştırmada yer alan Dokuz Eylül Üniversitesi’nin İngilizce hazırlık sınıfı öğrencilerinde, İngilizce öğrenimine yönelik sorunun devam ettiği gözlemlenmektedir. Hazırlık sınıflarında sadece yabancı dil öğretimine yer verilmesi sebebiyle öğrencilerin konuya yönelik tutumlarını daha yakından takip etme imkânı bulunmaktadır. Bu doğrultuda, yabancı dil öğretiminin amacı “öğrenciye aldığı yabancı dilin temel kurallarını öğretmeyi, yabancı dil kelime hazinesini geliştirmeyi, yabancı dilde okuduğunu ve duyduğunu anlayabilmeyi ve kendisini sözlü ve yazılı olarak ifade edebilmeyi sağlamak” olarak betimlenmektedir. “Üniversite hazırlık bölümlerinde bu doğrultuda eğitim verilmesine rağmen, hazırlık sınıfı öğrencilerinin İngilizce öğrenmeye yönelik tutumlarının değişiklik gösterdiği görülmektedir” (Yükseköğretim Kurulu [YÖK]; akt. Ersoy, 2015, s. 6).

Buradan hareketle, öğrencilerin İngilizce tutumlarına yönelik bir araştırma yapılması ihtiyacı doğmaktadır. Öğrencilerin İngilizce öğreniminde bireysel sorumluluk olarak öz-eleştiriye bulunması bu araştırmanın amacını oluşturduğundan, bu aşamada dil öğreniminde öğrenen özerkliği kavramından bahsetmek yerinde olacaktır (Baylan 2007; Ergür 2010; İşisağ ve Demirel 2010). Holec’e göre öğrenen özerkliği, ‘*öğrenenin kendi öğrenme sorumluluğunu alma becerisi*’dir. Benzer şekilde araştırmacılar öğrenen özerkliğini, öğrenen bireyin kendi öğrenme sürecinin ve sonuçlarının sorumluluğunu üstlenmesi şeklinde tanımlamaktadır (aktaran, Gömleksiz ve Bozpolat, 2012). Öğrenme sürecinde en önemli noktanın öğrencinin kendisi olduğunun altını çizen “özerklik” terimi, Tagliante’ye göre ise, “öğrenenin yabancı dili kendi iletişim gereksinimleri doğrultusunda kullanabilmesini sağlamayı hedefleyen; iletişimsel yaklaşım ile öğreneni etkin, özerk ve kendi ilerlemesinden sorumlu tutarak onu öğrenme sürecinin merkezine yerleştirmiştir” (aktaran, Özçelik, 2015, s. 103).

Bu sebeple, öğretme ne kadar önemli olursa olsun, öğrenmenin gerçekleşmesi için öğrenen tarafın da katkısının çok etkili olduğu gözlemlenmektedir. Bu açıdan, öğrencilerin bireysel sorumluluğu olarak, kişilik özelliklerine, yaşına ve dil öğrenme gereksinimlerine uygun bir şekilde konuya nasıl yaklaştıkları, önem kazanmaktadır. Özellikle İngilizce dil öğreniminde birçok etmen etkili olmakla beraber, araştırmanın amacını oluşturan “öğrencilerin eğitim sistemi içinde bireysel sorumluluklarının incelenmesi” ve bunun sonucunda bir takım önerilerde bulunulması bu çalışmanın esas temelini oluşturmaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın amacı, günümüzde hâlâ güncelliğini kaybetmeyen İngilizce öğrenememe sorununun öğrenci taraflı özeleştirisini araştırmaktır. İngilizce öğrenememe konusuna yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde, çoğunlukla başka etmenler (eğitim sistemi, ders müfredatı, öğretmenler, vb.) üzerinden araştırıldığı görülmüş ve çalışmaların çoğunun nicel yöntem kullanılarak gerçekleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır (Duman, 2013; Gömleksiz ve Bozpolat, 2012; Kaya ve Keskin, 2016; Özçelik, 2015). Bu doğrultuda, örneklem grubunu İngilizce hazırlık eğitimi gören üniversite öğrencilerinin oluşturduğu mevcut çalışmada, bu soruna öğrenci taraflı bakış açısı ve özeleştirisi nitel yöntem uygulanarak araştırılmıştır.

Yapılan araştırmanın nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji (olgubilim) desenindedir. Fenomenoloji deseni, “(...) farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.78). Bu olgular farklı biçimlerde günlük hayatımızda yer alan durumlardan oluşabilir. Deneyimlediğimiz fakat tam olarak anlamını kavrayamadığımız durumlar için kullanılan bir araştırma yöntemidir. Mevcut çalışmada, yıllardır güncelliğini yitirmeyen ve her daim bir sorun olarak karşımıza çıkan bir olgu olan ‘İngilizcenin öğrenilememesi’ durumunun öğrenciler tarafından nasıl algılandığı çalışılmaktadır. “Olgubilim araştırmalarında veri kaynakları araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve bu olguyu dışa vurabilecek veya yansıtabilecek bireyler ya da gruplar” olduğundan, üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin bizzat deneyimledikleri bu konuya yönelik düşünceleri araştırmada esas alınmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 80).

2.1. Örneklem

Mevcut çalışmada, Dokuz Eylül Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu İngilizce hazırlık sınıfı öğrencilerinden oluşan 12 kişilik örneklem grubuyla çalışılmış, araştırmanın içeriği açısından *olgubilim deseninin* uygun olduğu düşünülmüştür. Araştırmada, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme, katılımcıların çeşitliliğini yansıtmak önem kazanmaktadır. Mevcut çalışmada, öğrencilerin İngilizce öğrenme konusundaki sorunlarına bireysel özeleştirme yapımları amaçlanmakta olduğundan örneklem grubu farklı cinsiyet, eğitim düzeyi, yaş ve branşlardan seçilerek oluşturulmuştur.

Yapılan çalışmalarda dil öğrenme sorununa yol açan nedenlerin çoğunlukla eğitim sistemi ve öğretmenlerden kaynaklı sorunlardan meydana geldiği belirtilmiştir. Mevcut araştırmada ise, bunlara ek olarak, öğrencilerin konuya yönelik sorumluluk almaları ve tutumları, bireysel özeleştirme yaparak belirlenmeye çalışılmaktadır. Analiz sürecinde kolaylık sağlaması ve seçilen örneklem grubunun demografik özelliklerini tanımlaması açısından katılımcılar K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12 şeklinde kodlanmaktadır. Araştırmaya katılan örneklem grubunun özelliklerine Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Örneklem Grubunun Özellikleri

Kod	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Düzeyi	Branş
K1	Kadın	21	Lisans Öğrencisi	İngilizce Matematik
K2	Erkek	20	Lisans Öğrencisi	Elektrik-Elektronik Mühendisliği
K3	Kadın	19	Lisans Öğrencisi	İktisat
K4	Erkek	19	Lisans Öğrencisi	İngilizce İşletme
K5	Erkek	19	Lisans Öğrencisi	Denizcilik İşletmeleri Yönetimi
K6	Erkek	21	Lisans Öğrencisi	Lojistik Yönetimi

K7	Kadın	20	Lisans Öğrencisi	İngilizce İktisat
K8	Kadın	19	Lisans Öğrencisi	Kamu Yönetimi
K9	Erkek	22	Lisans Öğrencisi	İngilizce İşletme
K10	Kadın	21	Lisans Öğrencisi	İşletme
K11	Kadın	19	Lisans Öğrencisi	Bilgisayar Mühendisliği
K12	Erkek	23	Lisans Öğrencisi	Endüstri Mühendisliği

2.2. Veri Toplama Yöntemleri

Çalışmada veri toplama yöntemi olarak derinlemesine görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın amacı, üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin İngilizce öğrenememe konusunda bireysel özdeşleştirme yaparak, bu konuya yönelik sorumluluklarını ve tutumlarını belirlemeye çalışmak olduğundan farklı cinsiyet, eğitim düzeyi, yaş ve branşlara sahip 12 kişi seçilmiştir. Derinlemesine görüşme yöntemi kullanılarak, ayrıntılı ve derinlemesine bilgiye ulaşılmış ve böylelikle araştırmanın inandırıcılığı artırılmıştır. Araştırma soruları, alanyazın araştırmasının sonucunda elde edilen veriler ile oluşturulmuştur. Soruların geçerliliğini sağlamada uzman görüşlerinden faydalanılmıştır. Sorularının araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığı kapsam geçerliliği yönünden değerlendirilmiştir. Uzman incelemeleri sonucunda, araştırmaya yönelik soruların çalışmanın amacına uygun olarak hazırlandığı görülmüştür. Araştırmanın uzman görüşüne başvurularak teyit edilmesi, araştırmanın inanılabilirliğini arttıran bir etmen olmuştur.

Görüşmeler, katılımcıların sözlü izinleri alınarak ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Her bir görüşme 30 ile 45 dakika arasında gerçekleşmiştir. Bunun yanı sıra, bulgular bölümünde katılımcıların görüşlerine doğrudan alıntılar yapılarak yer verilmiş, bunun sonucunda inanılabilirliğinin artırılması sağlanmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde içerik analiz yöntemi uygulanmıştır. “Olgubilim araştırmalarında veri analizi, yaşantıları ve anlamları ortaya çıkarmaya yöneliktir. Bu amaçla yapılan içerik analizinde verinin kavramsallaştırılması ve olguyu tanımlayabilecek temaların ortaya çıkarılması çabası vardır. Sonuçlar betimsel bir anlatım ile sunulur ve sık sık doğrudan alıntılara yer verilir. (...) Elde edilen bulgular açıklanır ve yorumlanır. (...) İçerik analizi, elde edilen verilerin daha yakından incelenmesini ve bu verileri açıklayan kavram ve temalara ulaşılmasını gerektirir” (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 81-97).

Verilerin analizi aşamasında görüşme ses kayıtları yazılı döküm edilmiştir. Daha sonra veriler tematik kodlamaya tabii tutulmuştur. Ortaya çıkan kodlardan yola çıkarak ise kategorilere ve temalara ulaşılmıştır. Araştırmacı tarafından tüm veriler sıklıkla okunup, ortaya çıkan betimlemeler, bulgular kısmında temalardan yola çıkılarak, katılımcılardan doğrudan alıntılar yapılarak yorumlanmıştır. Sık sık katılımcıların görüşlerine yer verilerek, verinin düzenli ve anlamlı bir şekilde aktarılması sağlanmıştır. Bunun sonucunda, incelenen konuya yönelik sonuçlara yer verilmiştir. Araştırma sonucunda ulaşılan temalar şu şekildedir:

Tema 1: İngilizce Öğrenimi Gerekliliğinin Algısı

Kategoriler: Global dünyada İngilizcenin öneminin bilinmesi; iş dünyasında bir ihtiyaç ve zorunluluk olarak görülmesi; modern çağda bilinmesinin şart olması.

Tema 2: İngilizce Öğrenimine İlişkin Etmenler

Kategoriler: Yıllardır süregelen eğitim sistemindeki değişiklikler ve eksikliklerin dil öğrenimini olumsuz yönde etkilemesi; yabancı öğretmen eksikliği, öğretmenlerin yeterliliğinin olması gerekliliği; özel okul ile devlet okulu eğitimi farklılığı; ölçme-değerlendirmenin dil öğrenimi için gerekli bulunmaması.

Tema 3: İngilizcenin Öğrenilememesinde Etkili Olan Bireysel Olgular

Kategoriler: Yabancı dil öğrenimine erken yaşta başlanması gerekliliği görüşüne sahip olma; dili öğrenme zorunda bırakılma; dilin konuşma pratiğinin yapılamaması; motivasyon, istek ve tutumun dil öğrenimindeki önemi.

Tema 4: İngilizce Öğreniminde Bireysel Sorumluluk Alma Tutumları ve Konuya Yönelik Öneriler

Kategoriler: İngilizcenin öneminin bilinmesine rağmen, bireysel çaba sarf edilmediği; bireysel sorumluluğun alınması ve gerekli çalışmanın yapılmadığının belirtilmesi; bireysel olarak kendi çalışmalarını yetersiz bulmaları.

BULGULAR

Tema 1: İngilizce Öğrenimi Gerekliliğinin Algısı

Katılımcıların tümü küreselleşen dünyada İngilizce öğrenmenin çok önemli olduğunu belirtmişlerdir. Üniversitede bu sene aldıkları eğitim haricinde, bundan önceki 10-12 yıllık eğitimlerinde İngilizce öğrenimi gördüklerini böylelikle, önemini ve gerekliliğini daha da net anladıklarını belirtmişlerdir. Özellikle iş hayatında uluslararası şirketlerin sunduğu imkânlarla ulaşmak için İngilizceyi bilmenin gerekliliği üzerinde durmuşlardır. Bu noktada, İngilizce öğrenmenin öneminin farkındalığı dikkat çekici olmuştur. Katılımcılar şu görüşleriyle bu düşüncelerini desteklemişlerdir: *“İş hayatında artıları var. İş avantajında para biraz da uluslararası şirketlerde var. Uluslararası düzeyde var ya bu yüzden hani anlaşmak için uluslararası bir dil lazım hatta diller lazım şu anda”* (K2).

“Globalleşen dünyada artık gerekli olan İngilizce yani. Evrensellik” (K12).

“Global dünyanın ana dili olduğu için öğrenmek zorundayız diye düşünüyorum” (K7).

“Akademi için gerekli olduğunu düşünüyorum” (K5).

Katılımcılardan (K1) ise günümüzde sadece İngilizce değil, birkaç farklı dili daha bilmenin zorunlu hâle geldiği konusunun üzerinde durmuştur: *“Mecbur bırakıyoruz biraz da. Bu dönemde İngilizce bilmek bile yetmiyor bazen. İngilizce bileceksin ana dilin gibi bir de ek olarak bir dil daha bilmek zorundaymışız gibi hani. Zorunluluk var burada mecbur bırakıyoruz. Bize sorulmuyor, öğrenmek istiyor musun demiyor kimse”*.

Tema 2: İngilizce Öğrenimine İlişkin Etmenler

İngilizce öğreniminde birçok farklı etmenin etkili olduğu üzerinde durulmuştur. Katılımcıların büyük bir kısmı eğitim sistemindeki yanlışlardan kaynaklı sorunların İngilizce öğreniminde önemli bir etmen olduğunu dile getirirken, konuyu birçok açıdan değerlendirmiştir. Katılımcıların konuya ilişkin düşünceleri şu şekildedir: *“Yüzeysel eğitim ya, tek sıkıntı bu. 10 sene boyunca sadece 4 tane tense olduğu söylendi. Şu an 12 tane tense olduğunu biliyoruz. Eğitim sisteminden kaynaklı sorun”* (K4).

“Sistemden kaynaklı sorun var. Grameri öğreniyoruz, ezberliyoruz ama yine konuşamıyoruz yani. Ortam da burada önemli. Sonuçta dersten sonra herkesle Türkçe konuşuyoruz. Bildiklerimizi de unutuyoruz. Pratik yapamıyoruz. Don't practice.” (K3).

Katılımcıların çoğu eğitim sisteminde yabancı uyruklu öğretmen veya öğrenci olmasının İngilizce öğreniminde çok etkili bir etmen olduğu üzerinde durmuş ve böylelikle İngilizceyi daha rahat öğrenebileceklerini belirtmişlerdir. Bir katılımcı (K1) bu konu ile ilgili olarak şunları dile getirmiştir: *“Teori olarak ne kadar önersek de pratik yapmadan biz bir raddeye varamayız. O yüzden amaç bizim pratik yapmamızı sağlamak o yüzden. Bu konuda eksiklik olduğunu düşünüyorum. Belki sınıflarda hani yabancı insanlar, yabancı arkadaşlarımız da olsa daha kolay öğrenebiliriz. Yabancı insanlarla yüz yüze iletişim gibi. Ortak bir dil İngilizce olduğu için böylelikle İngilizce konuşmak insanı daha çok geliştirir. Hani çünkü benim arkadaşımın yurdunda şu anda odasında 3-4 tane yabancı kız varmış ve şu an o da İngilizceyi öğrendi. Hani çok fark ediyor. Yabancı insanlarla yüz yüze iletişim kurmak, onlarla yaşamak daha faydalı. Ama sınıflara ne kadar yabancı öğrenci gelebilir. İngilizce konuşan yabancı öğrenci. Pratik eksiklerimiz var. Onu yapmamız lazım bizim”*.

“ (...) Bir zorunluluğun olması burada bizi çok teşvik ediyor yani. Zaten İngilizce konuşuyor kadın biz Türkçe konuşamıycaz yanında. Mecburen öğreniyoruz. Yani anlatmaya çalışıyoruz sonuçta Türkçe bir şey söylüyoruz anlamıyor. Ama İngilizce biz kendimiz çabalayıp ona anlatıyoruz o zaman daha iyi practice oluyor yani” (K5).

Yabancı öğretmen etmeninin olumsuz yönde de etkileyebileceğini düşünen katılımcılardan biri (K3) konuya yönelik şöyle bir bakış açısı getirmiştir: “Pek çok öğrenci hani ilk başta anlamadığı için hani bırakıyor, salıyor zaten anlamıyorum diye tam tersi de olabiliyor yani. Etkilenebiliyor”.

Ortam ve çevre şartlarının da öğrenmede çok etkili olduğunun altını çizen katılımcıların bazıları şu sözleriyle bu konuya açıklık getirmiştir: “(...) Ortamın da oluşması lazım çevre şartları da çok önemli. Ben sabah kalktığımda bir tane yurttaki arkadaşım goodmorning demiyorum, günaydın diyor. Veya mesela hello demiyorum merhaba diyor. Bu şekilde devam ediyorum. Eğer benim gibi aynı şekilde o gruplara mesela farklı cumhuriyetdeki insanları getirirseniz madem tekniklik var onların hepsiyle tek dille konuşmak zorundasınız. Böyle bir ortam oluşturulursa ya da daha buradaki hazırlık sınıfındaki öğrencileri uluslararası düzeyde yapsalar, madem o kadar köklü bir üniversite bunu da yapabilecek seviyede” (K9).

“Bence bir video izlemiştim ben 3-4 arkadaş 12 haftalığına başka şehirlere gidiyor. No English diye bir kuralları var bu adamlar Amerikalı. Ve 12 hafta gittikleri şehirde İngilizce konuşmadan onların dilini konuşmaya çalışıyor. Ve 12 hafta sonunda C seviyesinde konuşabiliyorlar. Atıyorum, İspanya'ya gittiklerinde 12 hafta içerisinde İspanyolcayı bir şekilde öğreniyorlar. Ama hiç bir şekilde İngilizce konuşmuyorlar. Bence bizde de hazırlık yerlerinde yüksekokullarda kampüsün içinde tamamen İngilizce konuşulmalı ve yurtlar da orda olmalı. Orda çalışan adamlar da yurtdışından gelmeli. Ortam tamamen izole edilmeli Türkiye'den. Türkçe konuşulmamalı içerde. Hazırlık iki yıl olsa da bence bir sıkıntı olmaz hani. Keyif alırsak çok güzel” (K4).

Katılımcıların çoğu İngilizce öğreniminde özel okulun çok etkili olduğunu belirtmişlerdir. Devlet okullarında önceden belirlenen müfredatlara göre eğitim verildiği bu yüzden de konularda herhangi bir esneklik yapılamadığının üzerinde durmuşlardır. Bunun yanı sıra, devlet okullarının yoğunlukla sınava yönelik eğitim üzerinde durduğunu, bunun sonucu olarak üniversite eğitiminde İngilizce bölümünü seçmeyecek olanların İngilizce dersini işlemediklerini belirtmişlerdir. Konuya ilişkin katılımcıların görüşleri şu şekildedir: “ (...) Özel okullar daha kaliteli bir kere. Mesela sayısal olan bir öğrenci lisedeyken İngilizce dersini genellikle itibariyle boş ders olarak görüyor. Çünkü onların notlanması gereken dersler matematik olsun fen olsun bu dersler. İnsan onu artık boş ders olarak görüyor. Kafa dinleyecek bir ders olarak görüyor. Onlar öyle olunca hocalar da ona odaklanıyor ve fazla sıklıyorlar. Ama özel okulda her şeyin belli bir noktası olduğu için görev dağılımı çok güzel yerine getiriliyor” (K12).

“ (...) Kesinlikle özel okul eğitimi çok doğru. Devlet okullarında bu gerçekleştirilmiyor. En basitinden ben sayısalcıyım diye sürekli matematik çalışıyordum. İngilizce dersinde hep kaldım. Hocam sözlülerle geçiriyordu ve şu an hani iki senedir hazırlıktayım yani. Olmadı, işe yaramadı. Kesinlikle özel okulda çok farklılığı var devlet okullarının” (K1).

“ (...) Bence onun sistemle ilgisi var. Çünkü devlet okullarında belli bir müfredat hazırlanıyor Milli Eğitim Bakanlığı tarafından. Öğretmenler de o müfredatın dışına çıkmıyorlar. Fakat özel okullar ya kendileri hazırlıyor ya da öğretmenler bazen müfredatın dışına çıkarak daha farklı şeyler öğretiyorlar. Benim lisede mesela arkadaşlarım arasında ben Anadolu Lisesi olmama rağmen farklılık vardı mesela herhangi bir kolejle. Çünkü onlar benim işlemediğim konuyu bile görmüşlerdi. Yani bu müfredat farkından sistemin hatasından kaynaklanıyor” (K6).

“Ben bir sene şeyde okudum Tarsus Amerikan Koleji'nde. Hazırlık gördüğümüz zaman bizde puan kaygısı diye bir şey yoktu. O senenin sonunda herkes dokuzuncu sınıfa geçiyordu ve yazılı hiç bir şey yapmıyorduk İngilizce konusunda. Eğitim tamamen konuşmayla alakalıydı. Okula girdiğin anda İngilizce konuşuyorsun okuldan çıkana kadar İngilizce konuşuyorsun. Bir günden bir güne bize ne bir gramer öğretiler ilk hazırlıkta ne de başka bir şey. Sadece konuşma öğretiler. Bu şekilde daha yararlı oluyor” (K4).

“Bence özel okulların tek avantajı hani adı üstünde özel olduğu için hani belli bir şeye bağlı kalmıyorlar. Devlet okulunda öğretmen geliyor elinde bir müfredat var hani günü gününe onu işlemek

zorunda. Onun dışına çıkamıyor kendisinden bir şey katamıyor bence. Ama özel okullarda böyle bir şey yok. Öğretmen hani tek bir kişiye bağlı veya gruba bağlı olduğu için hani kendinden ödün verip bizim için daha iyi olacak bir şeyi yapabiliyor ama devlet okullarında bu yapılmıyor. En başta sorun bu oluyor bence” (K2).

Özel okullardaki farklı sistem uygulamalarının çok etkili olduğuna dikkat çeken katılımcılardan biri (K11), şu sözleriyle bu görüşünü desteklemiştir: “(...) Bizim 3 sene lisede, 8 ders varsa haftada İngilizce, biri yabancı bir kadın getirmişlerdi. Sadece İngilizce biliyor ve biz bir ders o kadınla İngilizce konuşuyorduk mesela. Türkçe hiç bir şey söyleyemiyorsun çünkü zaten anlamıyor. (...) Yabancı ülkelerden 3-4 hoca geliyor sen de Türkiye’de her alana gidiyorsun onunla. Alışveriş merkezi, restoran, her şey. Ve sadece onla, o sana İngilizce hani nasıl yaşayacağını, napacağını hangi cümleleri kuracağını hani böyle bir sistem yapmışlardı. Çok güzeldi yani”.

Katılımcıların bazıları özel okulun İngilizce öğreniminde daha etkili olduğu görüşüne eleştirel açıdan yaklaşmaktadırlar. Şu görüşler bu yaklaşımı destekler niteliktedir: “Benim özeldi lisede ama arkadaşlarıma ben bu konuda katılamıyorum. Aslında tam tersi ben devletteki müfredatlar okutulmak zorunda ama özeldesinde tam tersi mesela bizim okula özel miydi bilmiyorum ama biz hiç İngilizce işlemiyorduk mesela. YGS, LYS başarısını önemsiyorlardı. (...) Ondan dolayı biz mesela İngilizce derslerinde matematik işliyorduk. (...) Özellerde de bence böyle yoksa bunun farklı olduğunu ben düşünmüyorum. Zaten devletlerdeki bence daha fazla okutmak zorunda çünkü müfredat var ortada ondan yürüyorlar. Bence devletlerde daha dikkatli bakılıyor müfredat ve ders işleyişine bence” (K5).

“Hocam okulun kalitesine göre o değişiyor. Ben Atatürk Lisesinde okudum. Atatürk Lisesi İngilizce üzerine gerçekten düşen bir lise ve devlet lisesi. Ama bazı özel okullar var hani genel olarak hani şu Arı Koleji var mesela her ne kadar İngilizce üzerinde duran bir lise gibi görünse de kolej gibi görünse de aslında İngilizceden farklı dalları da hepsini bir arada verdiği için pek de kaliteli bir eğitim vermiyor bence. Öğretmenlerin ve okulun kendi içindeki disiplinine bağlı” (K7).

Ölçme değerlendirmenin eğitim sisteminde öğrenmeyi engellediği ve yapılmaması gerektiğini savunan çoğu katılımcı aynı zamanda sınavların zorunluluk yarattığını da belirtmişlerdir. Özellikle İngilizce dersi için sınavdan geçmenin öğrenme ile ilgisi olmadığının üzerinde durmuşlardır. Katılımcılar konuya ilişkin şu görüşlerde bulunarak konuyu desteklemişlerdir: “İngilizce öğrenmek, bunun sınavla olmaması lazım yani İngilizceyi öğrendim ben sınavdan geçicem diye bir şey olmaması lazım. Eğer konuşabiliyorsan İngilizceyi öğrenmişsindir. Sınavlarla ölçülmemesi lazım bence. Yazılı sınavlarla. (...) Yani bu şey olmaması lazım sınır olmaması lazım bence. Not sınırı gibi veya İngilizcenin sınavla öğrenilip öğrenmediği hani bunu sınavla ölçmemeleri lazım” (K1).

“Bir de şöyle bir şey var hocam, mesela, biz sınavlara girdiğimizde belirli bir geçme notumuz oluyor. Onun bir kaç puan altında kalmamız İngilizce bilmediğimiz anlamına gelmiyor. Ama resmiyette İngilizce bilmeyen, tekrar hazırlık okumak zorunda bırakılan öğrenciler oluyoruz” (K6).

“Mesela şöyle bir şey var, kendinizi geliştirdiğiniz zaman tabii bunun için istikrarlı olmanız gerekiyor daha sonra herhangi bir yerde internet üzerinde kendi seviyenizi ölçtürebilirsiniz. Benim seviyemi ölçebilmesi için tam anlamıyla benim dersleri almam lazım aynı zamanda beni yönlendiren sizin gibi hocalarımızın olması lazım. Zaten en baştan dediğim gibi siz bize öğretemezsiniz nasıl öğretilceğini gösterirsiniz sadece. (...) Sınav sistemi bence saçma. Dili bir sınava sokamazsınız. Dil kültürle alakalıdır. Kültürler geliştikçe diller de gelişir. Siz o dilin kültürünü de öğrenmedikçe isterseniz dünyanın sınavına girin istediğiniz kadar başarılı olun, bu sınav sonunda hiçbir şekilde konuşmaya ya da pratiğe dökmediğiniz sürece o dili alamadığımız sürece hiç bir zaman yeterli olmayacaksınız. (...) Yani, tamamen şununla alakası yok yani siz bana gramer öğretin ben çok güzel yaparım grameri. Biraz da temelim varsa 1 ay içerisinde istediğim kadar kelime ezberleyebilirim. Eğilimim varsa. Çünkü ezberlediğim sürece ben bunları tekrar edicem ve ezberlediğim şeyi gördüğümü orda uyguluycam. Peki, ben bu kelimeleri ezberledikten sonra ne kadarını konuşabilirim? Sınav sistemi bana ezberci mantığını veriyor. Bana hiç bir şey kazandırmıyor” (K9).

“Hocam yani bu sadece İngilizce sınavı için geçerli değil, üniversite sınavına girmek için zorunlu olduğumuz için çalıştık. Görmek istediğimiz ya da kendimizi geliştirmek istediğimiz için değil. Sınava girdikten sonra birçok insan çalıştığı birçok konuyu unuttu. Ve bu insanlar ben hazırlığı geçiyim de 6 yıl okumuyum diye şu an çabalıyorlar ve hani biz bunu atlatınca bu insanlar da bunun pratiğini yapmadığı için yılsonunda yine unutacaklar ve çoğu insan yine kursa gidiyor mezun olunca.

(...) Yani insanlar istediği şeyi istediği zaman yapmalı bir şeyi, zorunlu bırakılmamalı bence. Hem dersler açısından hem de İngilizce açısından. Sınavlar bize neyi ne kadar öğrendik, ne kadar biliyoruz bunu gösteriyor bize. Sınav gereksiz bir şey demiyorum ama hani sınav aynı zamanda insanları zorunda bırakıyor ve insanlar bunu zorunluluk için yapıyor. O da kötü yani” (K11).

“Sürekli gelişen bir şeyi sınava tabii tutamayız diye düşünüyorum ben. Birçok ders aynı aslında matematik, fen dersleri, dil de böyle sürekli değişen bir şey. Gramer yapısı olsun kelime olsun sürekli değişiyorlar. Sürekli bir değişim içinde olduğu için, insanlar öğrenebildikleri kadarını öğrenmeli. Öğrendiğimiz her şeyden sınava tabii tutulamayız”(K8).

Tema 3: İngilizcenin Öğrenilememesinde Etkili Olan Bireysel Olgular

Üniversite eğitimleri öncesinde ortalama 10-12 yıl boyunca aldıkları İngilizce eğitimlerine rağmen hala İngilizcenin öğrenilememesinin nedenini eğitim sisteminden kaynaklı sorunlara bağlayan katılımcılar bu konuya yönelik farklı bakış açıları getirmişlerdir: “ (...) Çok fazla kalıplaşmış kural var. Öğrenim süresinde çok fazla kalıplaşmış kural var bu da bir süre sonra irrite ediyor” (K7).

“Bence İngilizce bir ders değil. Zorunluluk olarak verildiğinde yani oturup ders gibi çalışmadığımız için İngilizceyi diğer derslerle bir tutamayız. Sonuçta İngilizce konuşarak daha iyi pekiştirilebilecek, yani genel olarak dillerin hepsinin böyle olduğunu düşünüyorum ben. Daha çok pratiğe dayalı ders olarak görülmemesi gereken bir konu. Bu yüzden de ders olarak zorunlu tutulduğumuz için olmuyor bence. Yani eğitim sisteminde ders olarak yer almamalı diye düşünüyorum” (K8).

Eğitim sistemindeki eksikliğin İngilizcenin öğretilmeye başladığı yaş ile ilgili olduğunu belirten katılımcıların bir kısmı, okul eğitiminden bile önce kreşlerde İngilizce öğretimi yapılması gerekliliği üzerinde durmuştur. Konuyla ilgili görüşler şu şekildedir: “ (...) Hepimiz kendi dilimizi ilk konuşarak öğrendik. Biz İngilizceyi yani direkt yazarak öğrenmeye çalışıyoruz, yazamıyoruz. Şu an sınıfta yüzde ellisi, nerdeyse tek sorun bu. Yazabiliyorlar ama konuşamıyorlar. Bence ilk İngilizceye önem vermemiz gerekiyor. Bu da işte kreşlerden başlayabilir. Yaş önemli”(K3).

“Daha bebeklikten öğretilseydi onu alışkanlık haline getirip öğrenebilirdik. Derste gördüğümüzle kalıyor ve ‘speaking’ falan hiçbir şekilde yetmiyor. Sadece gramer öğreniyoruz (...) Bu şekilde de öğrenilmiyor. Bizim zamanımızda dördüncü sınıftan başlıyordu İngilizce öğretilmeye, birinci sınıftan başlansaydı belki daha rahat öğrenirdik. Matematik, Türkçeyi falan görüyorduk ikinci sınıfta. Birinci sınıfta yazmayı okumayı öğrenip, ikinci sınıfta İngilizce öğreniyorlar. Benim kuzenim var kreşe giderken öğrendi İngilizceyi şu an çok iyi bir şekilde konuşabiliyor. Yaş önemli yani”(K10).

“(...) Yaş çok önemli. Mesela ben komşumuzun bir kızı var şu an 3 yaşında ve gerçekten ciddi anlamda İngilizce şarkı söylüyor, şarkılara eşlik ediyor gayet de dili dönüyor. Bunun küçüklükten itibaren gelmesi lazım birinci sınıf belki de. Hani çocuklar nasıl ABC’yi öğreniyorsa İngilizceyi de yanında öğrenip hani ek ders olarak görmesi lazım. Çünkü çocukluktan öğretilen şeyler unutulmuyor. Ve daha çok kalıcı oluyor. Şimdi ben 20 yaşındayım ne kadar sokmaya çalışsam da bir çocuk kadar çabuk öğrenemiyorum. Çocukluktan gelmesi lazım. Yaş çok önemli”(K1).

“Bizim buradaki sorunumuz bize en baştan beri şu öğretilmiyor, yanlış taktikler, yanlış şeyler, biz baştan başlamıyoruz. Biz sondan başlıyoruz. Biz yabancıların sondan yaptığı okuma yazmayı ilk önce yapmaya çalıştık. O da bizim yıllardır konuşamamızın sebebidir. Şimdi yeni sistemler çıkartılıyor ve yeni sistemlerde en baştan itibaren bebeklik dönemine kadar olan sistemi çıkartıyorlar”(K9).

Tema 4: İngilizce Öğreniminde Bireysel Sorumluluk Alma Tutumları ve Konuya Yönelik Öneriler

Katılımcıların hiçbiri daha önce bu konuya bu açıdan bakmadığını belirtirken, Katılımcıların hemen hemen hepsi daha önce bu açıdan bu konuya hiç bakmadıklarını belirtirken, samimi açıklamalarıyla bireysel özeleştiriyi yaparak, İngilizce öğrenememe konusunda kişisel sorumluluğu üstlenmişlerdir. Bireysel olarak İngilizceyi öğrenme tutumlarını değerlendirmiş ve bu konuya yönelik olarak yeteri kadar çalışmadıklarını, tekrar yapmadıklarını ve gereken önemi vermediklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar görüşlerini şu şekilde dile getirmişlerdir: “Bizim açımızdan hani üstümüze düşen de hani ne biliyim yani okulda ders anlatılıyor okul bittikten sonra herkes normal hayatına

devam ediyor. O yaptı, o ne etti bilmemne hani bunlarla uğraşacağımıza en azından kendi içimizde bir şeyleri İngilizce anlatmaya çalışabiliriz. Yapan insanlar da var. Bir grup açılıyor mesela, arkadaş grubu insanlar sadece birbirleriyle İngilizce konuşuyorlar. Nasıl diyim yani, öyle yapabiliriz hani Türkçe konuşacağımız zaman İngilizceye dönebiliriz. Madem dili öğrenmek istiyorsun, pratik lazım. Yabancı bir ülkeye gitmek için şu an elimizde imkânı yok mesela, ama en azından birbirimiz içinde bunu yapabiliriz” (K11).

“(…) Mesela bugün gramer gördük, hem kelimeleri öğrendik. Fakat dediğim gibi tembel bir milletiz, üşengeç bir milletiz. Bizim sadece burada yaptığımız burada kalır ve devam etmez, orda sınırlanır. (...) İnsan kendisi için bir şeyler yaptığı zaman gerçekten de elde edemeyeceği bir şey yok. Özellikle de dil konusunda yatkınsanız hele, çünkü kendinizi geliştirebiliyorsunuz dil konusunda. Ben önce okulu bıraktım. Bırakma sebeplerim de çok yüksekti. İlk aldığım eğitimde zorlu bir dil eğitimi vardı. Üniversitede de böyle olacağını biliyordum ama bu denli yüklenilebileceğini bilmiyordum. Bu denli yüklendikten sonra kendim için bir şeyler yapmaya çalıştım. Ve tamamen kendim için yaptığım şeylerde kendimi bildiğim için, her insanın kendine ait öğrenme normları vardır ve ben kendi oluşturduğum sistemde o kadar haz aldım ki şu anda kendi üstümden bile İngilizce öğrenebildim. İnsanların kendi içerisinde olması lazım. (...) Ama ben bir yönlendirici beklemedim çünkü en büyük kişi bendim” (K9).

“(…) Aslında düzenli olarak her hafta mesela benim tekrar ettiğim bir dönem vardı ve o zaman notlarım daha iyiydi. Bireysel olarak o sorumluluk kendini gösteriyor. Onun payı var o kaçınılmaz” (K6).

“Hocam bizde şu var, sürekli sistemi eleştiriyoruz, onu eleştiriyoruz onu yapıyoruz ama hani tamam eleştiriyorsun ama bu okuldan çıktıktan sonra kendini geliştirmek adına, İngilizce öğrenmek adına hiç bir şey yapmıyoruz ve buraya geliyoruz. Yok, hocaya suç atıyoruz, yok buna suç atıyoruz e önce kendini değiştirmen lazım, kendin bilgili olman lazım ki sonra hocalara sonra şeylere laf söyleyebilirsin. Hani öyle gelip gidiyorlar, hani laf söylüyorlar ben ona karşıyım. Yani bir emeğini göremiyorum. Emeğini görmediğim kişi de gelip hocalara laf attığı zaman bu bence yanlış yani sen zaten istesen de öğrenemezsin”(K7).

“Bence burada herkese gerçekten bir sorumluluk düşüyor. (...) Burada kişi gerçekten öğrenmek istiyorsa eve gittiğinde ya da başka bir yerde tekrar edip çalışmalı sorumluluğunu almalı. Ben burada bu konuda sorumluluğumu aldığımı düşünüyorum, çalışıyorum, yapıyorum. Yani bu kadar”(K10).

“Hayır, biz de üzerine düşmüyoruz. Sadece geçmek için çalışıyoruz gibi. Öğrenmek için değil de geçmek için” (K12).

Katılımcılar bireysel sorumluluk alındıktan sonra öğrenmeyi daha etkili kılacağını düşündükleri farklı birçok önerilerde bulunmuşlardır. Özellikle İngilizce öğrenimi için motivasyonun çok önemli olduğunu, İngilizcenin farklı aktiviteler de katılarak sevdirmesi gerektiğini belirten katılımcıların bir kısmı bu konuya yönelik şunları dile getirmişlerdir: “(...) İnsan olarak yani, siz bir insana bir şeyi sen iyi yapıyorsun dediğinizde, o insan o işe daha da yüklenmek ister. En basitinden sen çok güzel resim çiziyorsun ya da sen çok güzel yaptın dediğinde insan hani daha çok onu yapmayı istiyor ya. Yani ne biliyim sen iyisin senin aksanın iyi bak dil hafızan çok güzel, kelimeleri çok güzel ezberliyorsun. Yani hoca en azından bunu yapabilir” (K11).

“Ben kendi adıma söylüyüm ben İngilizceyi sevmiyorum. Bunun da sebebi yani bence bazı şeyler var bence sevdirmeli yani hepimiz küçükken daha anaokulu ya da hazırlık döneminde lisede sevdirmesi gerektiğini düşünüyorum. Yani üniversiteye geldiğimizde tahtaya bunları yazıp bunların sınavını yapıcak diyip 10 yıl bana aynı şeyi göstermeleri bana çok saçma geliyor ve bir süre sonra bende bıkkınlık oluşturuyor. Artık konuşmak istemiyorum hani böyle bir dili istemiyorum. Dile karşı duruyorum. (...) İngilizceye karşı büyük bir tepki oluşturdum. İnsan kendi istemeli. (...) Bir işi mutlaka severek yapmamız gerekiyor. Sevmediğim sürece olacağını düşünmüyorum. (...) Mesela şimdi adını vermiyim bir hocamız vardı ilk girdiği andan itibaren A seviyesi olduğumuz için bizi küçümseyen birkaç cümle kurdu. Mesela o günden beri ben onun derslerine aşırı tepkiliyim ve dinlemiyorum ve açık ve net söylüyorum. Bence burada öğrencilerle hocanın iletişimi çok önemli. Ben böyle düşünüyorum”(K8).

“En basiti siz bu sınıfın içinde dahi çeşitli karikatürlerle sınıfın ilgisini çekebilirsiniz. Aktiviteler yaptırabilirsiniz. (...) Biz tembel bir milletiz bize daha çok ortaya kitap koyup okuyun diyemezsiniz. Bizim genetik yapımız böyle bir şey. Ama siz bize onların çeşitli dediğim gibi aktivitelerle en basitinden girdiğim anda ben bir sınıfa, bu okula o atmosferi yakalamamız lazım. Belçika’da bir hoca karınca kelimesini bile anlatırken hocanın yerde sürünerek anlattı. Biz onu istemiyoruz zaten ama çeşitli karikatürler, resimler yaparak akılda kalması sağlanabilir” (K9).

“(…) Sevdirmeli, ben de 8. sınıfa giderken İngilizceden nefret ediyordum ama bir hoca geldi ve İngilizceyi çok sevdirdi. İngilizceyi o zamandan beri seviyorum. Tamam, hani kişinin sadece kendisinde biten bir şey değil eğitimle de öğretmen de etken bir şey” (K10).

Katılımcıların bir kısmı İngilizce öğreniminde erken yaş etmeninin çok önemli olduğunu altını çizerek, üniversite eğitimine bu konunun önceden çözülmüş olarak başlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Şu görüşler bunu destekler niteliktedir: “Bence lisede ele alınması lazım bu konunun lisede çözülüp üniversitede bir problem olmaktan çıkması lazım. Çünkü lisede farklı seviyede İngilizce seviyelerine sahibiz ve hani hepimiz aynı sınıftayız. Onun yerine lisede İngilizce seviyelerimize göre sınıflara alınsak ve ona göre bir eğitim verilse daha iyi yani lisede halletmiş ve üniversitede İngilizceyi biliyor oluruz. Hani biz şu an aynı seviyede insanlar olduğumuz için daha rahat ediyoruz bence sınıfta” (K3).

“Lise bile geç bence bunun ilkokulda başlanması lazım. İlkokulda temelini vermemiz lazım. Lise bile geç öğrenmek için çünkü lisede üniversite sınavı stresi diye bir kocaman bir şey var bizde. O stresi de yaşıyoruz bu yüzden hani ne kadar erken verilirse o kadar iyi olması lazım hani” (K1).

“Hocam bence de artık ilerleyen yaşlarda da öğrenme de yavaşladığından dolayı aslına bakarsanız çocuklukta başlatılması lazım bu olayın. Ne biliyim anaokulu olabilir birinci, ikinci sınıf olabilir ama artık 4te erken bir yaş ama hani biz üniversiteye gelmişiz hala ben 8. sınıfta öğrendiğim konuları tekrar tekrarlıyorum burada. Ya bence daha erken yaşlarda yapılırsa bu sistem daha verimli olabilir diye düşünüyorum” (K5).

Farklı etkinlik, programlar yapılarak İngilizceyi etkin hale getirip yaşamın içine katmayı öneren ve deneyimledikleri tecrübelerini paylaşan katılımcıların bir kısmı konuya ilişkin şunları belirtmişlerdir: “Küçük kamp tarzında etkinlikler düzenlenebileceğini düşünüyorum. Mesela kitaplarda ‘vocabulary’ bölümü var. Diyelim 10 tane kelime. Hadi bunları ezberleyin gelin diyip geçiliyor. Hatırlamıyoruz. Orda görüyoruz ama kime sorsanız şimdi en fazla 5-6 tanesini söyleyebilir. Bunu kimse bilmiyor. Ama bu tarz aktivitelerle etkinliklerle bence en azından bir kaç kere günlük hayatımıza sokmuş olucuz ve daha kalıcı olacağını düşünüyorum” (K8).

“Bir tane program var mesela hocam sizinle de paylaşacam. Mesela ben de kelimeleri kendi kendime pratik yapıyordum. Bir kelimeyi anlatırken ağızımdan sadece kelimeler dökülüyor, o kelimenin gramerine iniyordum. Ama o kelimenin ne olduğunu taklit yaparak mimiklerimle bir şekilde yapabiliyordum. Aynı zamanda şunun da çok yararını gördüm. Yüksek sesle İngilizce kitap okumak. Ve bunu bir süre yaptıktan sonra benim aksanım ve telaffuzum bunları görünce daha çok gelişmeye başladı. Ben bunun farkına vardım” (K9).

“İngilizce hikaye okumak gerçekten çok yararlı oluyor. Bir de oradaki kelimelere bakıp. Yani ne biliyim görmediğimiz bir kaç parçadan kelime öğrenebiliyoruz. Bir de okuduğumuz kitapları İngilizce olarak birine anlatmak çok etkili oluyor. Ben bunu bir kere yaptım. Sınavda anlatabildiğime çok şaşırmıştım. Ama çok etkili bir yöntem” (K8).

TARTIŞMA

Yabancı dil öğreniminde ‘öğrenme’ ve ‘öğretim’ kavramlarının etkili olduğu bilinmektedir. Konuya ilişkin, Yolcu’ya (2002) göre, bunların birincisi olan *öğrenim* daha çok, kişiseldir. İnsanın kendi çaba ve gayretlerinin sonucunda oluşan birikimi ifade eder. İkincisi buna göre biraz daha karmaşık ve bir sosyal nitelik taşıyan *öğretim* ise, daha çok bir organize işidir. Plan, hedef ve amaçları daha genel olan, kişileri değil, toplumu ilgilendiren bir meseleyi dile getirir. Buradan hareketle, ‘İngilizce öğreniminde öğrenci taraflı özeleştirinin incelendiği bu araştırmada, konunun öğrenen taraflı ele alındığı ve bunun sonucunda da öğrencilerin kişisel çaba göstermedikleri ortaya çıkmıştır.

Yapılan görüşmelerin sonucunda elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin İngilizce öğreniminin gerekliliğine yönelik bir algıya sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmanın sonuçlarıyla benzer olarak McCarthy (2008), yabancı dilin öneminin gün geçtikçe arttığı günümüzde, özellikle iş hayatında uluslararası şirketlerin sunduğu fırsatlara ulaşmak, “yenilik ve gelişmelerden haberdar olmak ve bunları kullanmak için İngilizceyi bilmenin gerekliliği” üzerinde durmuştur (aktaran, Karagedik, 2013).

İngilizce öğrenimi konusunda etkili olduğu ortaya çıkan etmenlerden biri olan öğretmenlerin, çağa ayak uydurması gerekliliği bir başka sonuç olarak belirlenmiş ve bu konuda önemli bir pay sahibi oldukları ortaya çıkmıştır. Çoruhlu, Ernas, ve Çepni'nin (2009, s.135) “öğretmenlerin öğrenme ortamlarında kullanılacak teknikler ve yöntemler hakkında yeterli bilgi sahibi olmamalarının öğretmenlerin bilgi eksikliğinden kaynaklanan zorluklar yaşamalarına neden olabileceği düşünülebilir” ifadesi bu görüşü destekler niteliktedir.

Buna ek olarak, araştırmanın bulguları değerlendirildiğinde, yabancı dil öğreniminde eğitim sistemi içinde yer alan yönetsel hatalar, değişiklikler ve uygulama farklılıklarının önemli bir etmen olduğu ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda, dil konusunda uzman yabancı öğretmen eksikliği ve bu konuda daha etkin olanaklara sahip olan özel okulların devlet okulları ile farklılık gösterdiği ulaşılan sonuçlar arasındadır. Bunun sonucunda, geleneksel eğitim sisteminin günümüz çağında yenilenip değişmesi gerekliliği ortaya konmuştur. Benzer bulgulara sahip Aktan'a (2007) göre, “ ‘eğitim’ yerine ‘öğrenme’ kavramı ön plana geçmektedir. Eğitim, etken bir eylemdir. (...) Eğitici, pasif durumda olan öğrenciye bilgi aktarmaya çalışmaktadır. Geleneksel eğitim sisteminde bu yöntem geçerli olmuştur. Oysa ‘öğrenme’, kişinin bizzat kendi çabaları ile bilgi edinmeye çalışmasıdır” (s.25).

Ayrıca araştırmada, günümüzde yenilenmesi gerekliliğinin ortaya konduğu geleneksel eğitim sisteminin önemli bir parçası olan ölçme-değerlendirmenin yabancı dil öğrenimi açısından öğrenimi engellediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarının aksine, ölçme ve değerlendirmeyi eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendiren Arda (2009, s.2) ve öğrenciler ve eğitim hakkında kararların verilmesi konusunda gerekli bulan Atılgan'ın (2006) görüşleri, araştırmada ortaya konulan sonuç ile farklılık göstermektedir (aktaran, Arda, 2009).

Öğrencinin bireysel tutumu ve motivasyonunun dil öğreniminde çok etkili olduğu araştırmada elde edilen bir diğer veri olarak ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçlarına benzer olarak, Genç ve Aksu (2004, s.2) “tutumun, özellikle, dil öğrenme sürecinin başarısında bilinen en etkili ve en baskın faktör” olduğunu, öğrencilerin yabancı dil düzeylerinde, yabancı dile yönelik tutumları ve yabancı dile verdikleri önemin etkili olduğunu belirtmektedir. Konuya ilişkin Cibişoğlu'nun (2016, s. 3), “öğrencilerin yabancı dile yönelik geliştirdikleri tutumların, yabancı dil öğrenme gereksinimlerini de etkilediği” ifadesi araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Bu yönüyle, dil öğrenme gereksinimlerinde önemli bir rol oynayan motivasyon ve tutum, “dil öğrenmeyi olumlu ya da olumsuz yönde etkileyen ortam, öğrenci özellikleri, süreç, çevre gibi birçok değişkenlere sahip önemli bir etkidir” (Kumral, 2003, aktaran, Mehdiyev, Usta, ve Uğurlu, 2016, s. 362). Bu noktada, “motivasyonun devamsızlığı, devamsızlığın derse katılımı, derse katılımın başarıyı ve başarının da yine motivasyonu etkilediği” sonucuna ulaşan Ersoy ve Yapıcıoğlu (2015) da, çalışmalarıyla mevcut araştırmanın sonuçlarıyla benzer bulgulara sahip olmaktadır.

Derinlemesine görüşme verilerinin analizi sonucu, erken yaş etmeninin de İngilizce dil öğreniminde önemli bir etken olduğu sonucuna ulaşılan araştırmada, katılımcıların büyük çoğunluğu, İngilizceyi daha erken yaşta öğrenmenin sorunu çözecek en önemli etken olduğunu belirterek eğitim sisteminin bu yönde bir planlama yapması gerekliliği üzerinde durmuştur. Bu şekliyle, dili öğrenme zorunluluğunu hissetmeden, konuşma pratiğinin de yapılabileceğini ifade etmişlerdir.

Konuya yönelik Bayyurt (2012, s.100), erken yaştaki öğrencilere yönelik geliştirilecek bir programın en önemli özelliğinin öğrencilere konuların daha anlamlı ve bilişsel düzeylerine uygun bir biçimde aldıkları derslerle ilişkilendirilerek sunulması gerektiğini belirterek konunun önemine dikkat çekmiştir. Çakıcı'nın (2016) öğretmenlerin çoğunun erken yaşta yabancı dil eğitimini yararlı bulduklarını belirttiği çalışması ile Fojkar ve Pižorn'un (2015, s.372) ailelerin çocuklara erken yaşta yabancı dil eğitimi verilmesinin önemini vurguladığı çalışmaları, bu araştırmada ortaya konan sonuçlar ile benzerlik göstermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

'İngilizce öğreniminde öğrenci taraflı öz-eleştiri' konusunun belirlenmeye çalışıldığı bu çalışmada, farklı cinsiyet, eğitim düzeyi, yaş ve branşlardan seçilerek oluşturulan örneklem grubuna uygulanan derinlemesine görüşmelerin sonucunda, İngilizcenin hala öğrenilememesinin nedenleri ilk etapta bir takım farklı etmenlere bağlanmıştır. Bu etmenlerin başında eğitim sistemindeki aksaklıklar, ölçme değerlendirme, yaşın önemi, öğretmen etmeni, vb., etmenler öne çıkmıştır.

Araştırmanın sonucunda ise, bu etmenlerin yanı sıra, öğrencilerin İngilizcenin önemi konusunda farkındalık sahibi olmalarına rağmen, bu konu ile ilgili yeterli çabayı göstermedikleri ve bireysel olarak öğrenememenin sorumluluğunu üstlendikleri ortaya çıkmıştır. İngilizce öğrenme konusunun üzerine çok düşmedikleri ve yeteri kadar çalışıp tekrar yapmadıkları için öğrenmenin tam olarak gerçekleşmediğini belirtmeleri sonucu, kendi tutumlarındaki yaklaşımın da öğrenememede etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenmeyi etkileyen diğer etmenlerin belirlenmesinin yanı sıra, katılımcıların çoğunun bu tutuma yönelik sadece kendilerini eleştirmekle kalmayıp, aynı zamanda başka etmenleri suçlayan arkadaşlarını da haksız bulduklarını dile getirdikleri görülmüştür. Araştırmanın sonunda getirilen öneriler ile İngilizce öğrenimini hem daha zevkli hâle getiren, hem de beklentileri karşılayan bir uygulamanın etkili olacağı yönünde görüşler belirtilmiştir.

Yapılan araştırmada, eğitim sistemindeki eksikliklere yönelik getirilen önerilerin başında, devlet okulu ile özel okul eğitiminin farklılık gösterdiği belirtilmiştir. Özellikle İngilizce öğreniminde özel okulun daha etkili olduğundan bahsedilmiş, gerek müfredat gerekse yabancı öğretmen açısından devlet okulu ile özel okul arasında büyük farklılıkların olduğu belirtilmiştir. Yabancı öğretmen eksikliğinin, hem İngilizce konuşma pratiği açısından hem de dilin kültürüne ait bilgi yoksunluğu açısından dil öğreniminde başarıyı etkileyen etmenlerden biri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu açıdan, özellikle devlet okullarında yabancı öğretmen olması gerekliliği öneri olarak gösterilmiştir.

Bunun yanı sıra, ölçme değerlendirme yöntemlerinin değiştirilmesi ve çeşitlilik göstermesi gerektiği önerilmiştir. Özellikle İngilizce öğretiminde yazılı sınav sistemi yerine, dili konuşarak hayata geçirilenin daha etkili olduğu üzerinde durulmuştur. Öğrencilerin birebir dili yaşayarak öğrenmeyi tercih ettikleri, böylelikle dili severek ve motive olarak akılda kalıcılığın sağlanmasının mümkün olduğundan bahsedilmiştir. Farklı aktivitelerle, öğretmenlerin İngilizce öğrenimini zevkli hâle getirmesinin öğrenmede motivasyonu arttıracığı üzerinde durularak konuya yönelik bir başka öneri olarak belirtilmiştir.

Konuya yönelik önerilerde öne çıkan bir diğer etmen olan erken yaşın dil öğrenimindeki önemi, eğitim sisteminde yapılması gereken önemli bir değişiklik olarak ortaya çıkmıştır. Üniversite hazırlık sınıfı öncesi dil sorununun tamamen çözülmüş olması gerektiği sonucuna ulaşılmış ve konuyla ilgili olarak, İngilizcenin daha erken yaşta müfredata konulmasının öğrenmede etkili olacağı yönünde öneriler getirilmiştir.

KAYNAKÇA

- Acat, M.B. ve Demiral, S. (2002). Türkiyede yabancı dil öğreniminde motivasyon kaynakları ve sorunları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 31(31), 312-329.
- Akın, G. (2011). Polis akademisi öğrencileri için andragojik ilkelere göre geliştirilmiş problem temelli mesleki İngilizce eğitimi programının etkililiği. *Polis Bilimleri Dergisi*, 13(1), 115-136.
- Aktan, C.C. (2007). Yükseköğretimde değişim: Global trendler ve yeni paradigmlar. *Değişim Çağında Yükseköğretim*, Yaşar Üniversitesi Yayını, 1-43.
- Arda, D. (2009). *İlköğretim sınıf öğretmenlerinin 2005 öğretim programı ekseninde ölçme ve değerlendirme alanındaki yeterlilik ve görüşlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Baylan, S. (2007). *University students' and their teachers' perceptions and expectations of learner autonomy in EFL prep classes*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Bayrak, İ. (2004). *Zamanın başlangıcından zamanımıza öğretmenün gücü*. İstanbul: Hayat.
- Bayyurt, Y. (2012). 4+ 4+ 4 Eğitim sisteminde erken yaşta yabancı dil eğitimi. *Yabancı Dil Eğitimi Çalıştayı, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, (12-13 Kasım 2012)*.
- Bulut, İ. ve Atabey, E. (2016). İlkokul ikinci sınıf İngilizce dersi öğretim programının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(3)*.
- Cibişoğlu, M.A. (2016). *Öğrencilerin toplumsal kökenlerinin, yabancı dil başarılarına ve yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çakıcı, D. (2016). Parents and English language teachers' views about early foreign language education in Turkey, *Participatory Educational Research (PER)*, 1, 33-42,
- Çelebi, M. D. (2006). Türkiye’de anadili eğitimi ve yabancı dil öğretimi. *Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21, 2*.
- Çoruhlu, T.Ş., Nas, S.E. ve Çepni, S. (2009). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin alternatif ölçme-değerlendirme tekniklerini kullanmada karşılaştıkları problemler: Trabzon örneği. *Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6(1)*.
- Demircan, Ö. (2002). *Yabancı dil öğretim yöntemleri*. İstanbul: Der Yayınları.
- Demirel, Ö. (2008). *Yabancı dil öğretimi*. 4. Baskı, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Doğan, İ. (1996). *Sosyoloji, kavramlar ve sorunlar*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Dönder, A., Elaldı, Ş. ve Özkaya, Ö. M. (2012). *Öğretim elemanlarının üniversite düzeyindeki temel İngilizce öğretiminde kullanılacak tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin görüşleri*. *Turkish Studies, 7(1)*, 953-968.
- Duman, B. (2013). Öğrenme-öğretme sürecindeki hata, yanılsama ve yanıltmacalara ilişkin öğrenci görüşleri. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi, 25*, 15-40.
- Er, K.O. (2006). Yabancı dil öğretim programlarında kültürün etkileri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 39(1)*, 1-14.
- Ergür, D.O. (2010). Öğrenen özerkliğinin kazandırılmasında öğretmenin rolü. In *International Conference on New Trends in Education and Their Implications*.
- Ersoy, N.Ş. ve Yapıcıoğlu, D. K. (2015). İsteğe bağlı İngilizce hazırlık programının öğrenci ve okutman görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi, 3(3)*.
- Fojkar, M. D. ve Pižorn, K. (2015). *Parents' and teachers' attitudes towards early foreign language learning*. In A. Akbarov (Ed.), *The practice of foreign language teaching. Theories and applications* (pp.363-375). Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.
- Gardner, R.C. ve Lambert, W.E. (1972). *Attitudes and motivation in second language learning*. Rowley, MA: Newbury House.
- Genç, G. ve Aksu, M. B. (2004). İnönü Üniversitesi öğrencilerinin İngilizce derslerine ilişkin tutumları. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.
- Gömlüksiz, M.N. ve Bozpolat, E. (2012). İlköğretimde yabancı dil öğreniminde öğrenen özerkliği. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks, 4(3)*, 95-114.
- Hisar, Ş.G. (2006). *4. ve 5. Sınıf İngilizce derslerinde kullanılacak etkili öğretim yöntemleri üzerine deneysel bir çalışma*. Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Program Geliştirme ve Öğretim Programı, Isparta.
- Işık, A. (2008). Yabancı dil eğitimimizdeki yanlışlar nereden kaynaklanıyor?. *Journal of Language and Linguistic Studies, 4(2)*, pp-15.
- İşisağ, K.U. ve Demirel, Ö. (2010). Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni’nin konuşma becerisinin gelişiminde kullanılması. *Eğitim ve Bilim, 35(156)*.

- Kara, A. (2010). Öğrenmeye ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(32), 49-62.
- Karagedik, E. (2013). *İngilizce okutmanları için hazırlanan konuşma becerisi öğretimi eğitim programına ilişkin eylem araştırması*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Ankara.
- Kaya, Y. ve Keskin, N. (2016). Yönetici asistanlarının ve diğer meslektaşlarının yabancı dil öğrenimindeki motivasyonlarının belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Pamukkale Journal of Eurasian Socioeconomic Studies*, 2(2), 11-22.
- McCarthy, M. (2008). *Discourse analysis for language teachers*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mehdiyev, E., Usta, G. ve Uğurlu, C.T. (2016). İngilizce dil öğreniminde motivasyon. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(57).
- Özçelik, N. (2015). Üniversitede Fransızcanın ikinci yabancı dil olarak öğretimi/öğreniminde öğrenen özzerliği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 102-115.
- Paker, T. (2012). Türkiye’de neden yabancı dil (İngilizce) öğretmiyoruz ve neden öğrencilerimiz iletişim kurabilecek düzeyde İngilizce öğrenemiyor?. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(32), 89-94.
- Şavlı, F. ve Kalafat, S. (2014). Yabancı dil derslerinde ana dili kullanımı üzerine öğretmen ve öğrenci görüşleri. *International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(3), 1367-1385.
- Ünal, M. (2015). Yabancı dile yönelik kalıplaşmış düşünce ölçeği. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 6(19), 219.
- Yaman, İ. (2018). Türkiye’de İngilizce öğrenmek: Zorluklar ve fırsatlar. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 11, 161-175.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yolcu, M. (2002). Yabancı dil öğrenimi. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 2(2), 19-73.

EXTENDED ABSTRACT

As it has been known, in today's world, with the increase of communication and interaction among the societies, the need of learning a foreign language has become a necessity. Especially the fact that English language is the language used by the international community, it both allows us to keep track of what is happening all over the world and to identify other cultures by this way. Unfortunately, learning a foreign language, specifically English -as being one of the most common languages spoken in many countries all over the world, has not been fully resolved throughout the years. Although the educational process has taken so many years for the students to learn a foreign language, they still believe that their English level is not appropriate and adequate for communication. They still think that their English level does not make them feel contented about using the language. That's being the case, both corporate and individual materials and spiritual efforts are made to a great extent. However, despite all the efforts, the results obtained in the case of learning are not very satisfactory as well. It has been observed that in most of the studies about the foreign language learning, the problem of not being able to learn and speak English is originated from different reasons and is associated with various factors. In the researches which have been carried out so far, mistakes and shortcomings in the education system were mostly shown as the main source of the problem, and it was also stated that some changes to the subject seemed to be inevitable. Besides, there are also other factors within the education system that affected the learning process of a foreign language which are associated with the reasons such as; the effect of the teacher, the curriculum, the textbooks, having an education in private schools, etc. In this study, all of the factors which are related to the problem of not learning a foreign language, particularly English in this case, are being analysed and new reasons have also been found out about the subject matter.

In this respect, it has been seen that the problem of not learning a foreign language is analysed mostly on the teaching aspect, which is related to the education system as a whole. Therefore, the question of “why cannot we teach English” in terms of education system is emphasised more on the previous studies. In this research; however, it is aimed to investigate whether the students take individual responsibility for the problem of learning English and make a self-criticism about this subject matter. In this context, it can be said that apart from all of the reasons that have been stated before, the student-sided views are analysed in this study by using a qualitative analysis method. As being the case, it has been thought that since students believe that they cannot express themselves in English adequately, it is better for the research to be done in Turkish as they could define their own beliefs and ideas much better. In other words, the reason for the research being done in Turkish is firstly because the students have a better expression about the problems that they have experienced in learning English in their native language and secondly, due to the content of the research, more people can be reached when it’s written in Turkish.

By doing so, this study aims to determine the students’ own suggestions about the obstacles and problems that they have had about learning English throughout their education life. Therefore, in the present study, it was preferred to use a qualitative method in order to examine the topic in depth and to develop some suggestions as a result. Phenomenology design, which is one of the methods in qualitative research designs, has been used in this study to examine the research in detail.

In this research, maximum diversity sampling method was used to 12 students contributing from different departments (both English and Turkish-based programs) of Dokuz Eylül University School of Foreign Languages preparatory classes. In-depth interviews were conducted to 12 participants, and the results were interpreted by content analysis method. During the analysis phase of the data, the voice recordings of the interviews have been deciphered, and then the data were subjected to the thematic coding. After analysing the codes, categories and themes were formed. All the data, then, were interpreted from the themes by making direct quotations from the participants in the findings. By interacting with the students for nearly a year of language teaching, using in-depth interviews and consulting to an expert advice, the trustworthiness of the research has been increased.

According to the results of this research, most of the students made self-criticism and took individual responsibility about learning English. Students agreed on not showing enough attention and effort to this subject matter individually, and that even though being aware of the importance of English, they undertook the responsibility of not practising enough. As a result, in addition to the other factors that have been studied before, it was revealed that the students’ approach to learn English is not adequate.

Depending on the results of the research, some suggestions can be made. Having a more flexible curriculum about language learning, which is accompanied by having more foreign teachers to practise speaking, can be applied to the education system. The assessment and evaluation system can be diversified since language learning has a different type of learning style. For instance, instead of a written exam, more of a speaking practise by exposing the students to English can make them feel more motivated and by this way, they can have fun in learning. Different activities, such as organising trips, can be done to meet the students’ expectations as well as making learning enjoyable.